

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. XI. Quomodo Angelus cognoscat futura, & præterita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO UNDECIMA.

Quomodo Angelus cognoscat futura & praterita.

I. **P**RIMA Conclusio: futura tam necessaria, seu ex causis necessariis naturali sequela provenientia, quam ea quorum cause licet contingenter applicentur, ex iis tamen applicatis naturaliter & necessariò procedunt, cognoscere naturaliter potest Angelus: ita S. Thomas 1. parte, q. 57. art. 3. Molina, Vasquez disp. 227. Granada tract. 5. disp. 1. & alii. Ratio est: quia priora cognoscuntur in sua causa naturaliter, utpote ex qua naturali necessitate procedunt, qualia sunt Eclipsis solis & lunæ, aspectus astrorum, motus planetarum, & alia huiusmodi: hæc tamen subintellectâ conditione novit Angelus, nempe nisi Deus causas impediatur, consuetudinè earum cursum intervertat, sicut rogatu Josue, & in passione Christi intervertit.

Futura necessaria cognoscere naturaliter potest Angelus.

II. Secundorum etiam necessariorum genus novit Angelus, positis causis. Causarum similiter positionem cognoscit tanquam effectuum sibi invicem longâ ferie succedentium, nisi à causis liberis impediatur: utrum nimirum hic post 20. annos sit futura pestis, pendet non à causis tantum naturalibus, sed & à liberis, à piorum scilicet precibus, à voluntate Angeli, qui huic loco præest, & aliis huiusmodi, quæ prævideri naturaliter ab Angelis nequeunt. De his ergo effectibus nulla esse potest controversia, quin eorum species habeat Angelus, vel ab initio congenitas, vel saltem antequam existant, cum eas cognoscat per speciem causæ.

III. Secunda conclusio: futura illa contingentia, quæ à libero arbitrio dependent, non potest cognoscere naturaliter Angelus. Hoc est fide certum, & probatur ex illo Isaia: 41. v. 23. *Annunciate quæ ventura sunt in futurum, & sciemus quia Dii estis vos:* & alia huiusmodi, quæ passim in divinis literis occurrunt, per quæ Sancti Patres, & peculiariter S. Hieronymus, aperte ostendi asserunt, nulli præterquam Deo, certò innoscere futura.

IV. Deinde, nec in causâ hæc cognoscere potest Angelus, cum nihil antecederet in causâ sit, quod magis effectum liberum indicet, quam illius negationem: nec in seipsis, nam etsi concedatur habere Angelum principium efficiens creatum adæquatam cognitionis horum objectorum, sicut in multis aliis jam vidimus, non tamen ei debetur concursus ad cognitionem circa illa habendam, donec ponatur consensus alterius: si enim quando actu existunt huiusmodi actus liberi, non prius debeatur Angelo concursus ad cognitionem circa illos habendam, quam is, qui hos actus elicit, præbeat consensum, multò minus antequam existant non debetur Angelo eorum cognitio.

V. Tertia conclusio: probabilis mihi videtur cum Vasquez disp. 208. cap. ultimo, Tannero q. 3. dub. 4. num. 14. Arrubale disp. 167. & aliis, nihil obitare quo minus Angelus objecta externa præterita, immediatè & directè cognoscat, & non tantum per modum memoriæ, sive quòd ea antea viderit. Unde licet Angelus non actu videat aquilam isthic hodie volantem, aut prælium navale inter duas classes alicubi in mari commissum, poterit nihilominus hæc postea immediatè & directè cognoscere. Ratio est: nam etiam juxta adversarios, potest Angelus actum suum præteritum postea immediatè intueri, & in illo cognito objectum exter-

Objecta externa præterita cognoscere immediatè Angelus.

num perspicere, ergo eodem modo objectum quodvis præteritum videre poterit immediatè. Præterea, cum objecta præsentia possit naturaliter cognoscere, & per accidens sit, quod ad ea dum existerent non attenderet, quidni postea pro eâ differentiâ temporis, qua existerunt, poterit illa cognoscere; quòd enim transierint, non amittunt rationem objecti intellectus Angelici. Tandem, plurimarum rerum visio, successivarum scilicet, Angelo non nisi per unicum instans, aut partem proportionalem temporis deberetur, quod naturæ Angelicæ perfectioni plurimum videtur derogare.

Alii suum præteritum videt immediatè Angelus, ergo & alia eodem modo videt potest.

Contrarium tenet Suarez hic, lib. 2. cap. 12. ob illud Isaia: 41. v. 22. *Priora quæ fuerunt nunciate:* ubi disputans quasi Deus cum idolis gentium, provocat ea æquè ad præterita nunciandum, ac futura. At sanè hic nequit esse illius loci sensus, cum certum sit, nec neget Suarez, demones præterita cognoscere, saltem memorativè: hæc autem cognitio ad illorum enunciationem est sufficientissima. Variæ ergo huius loci interpretationes videri poterunt apud Patrem Cornelium in caput 41. Isaia: v. 22. Illa præ cæteris apta ad rem præsentem videtur, quòd per priora velit Deus, ut ea annuntient, quæ Deus ab initio, seu ab aeterno cogitaverit, ac decreverit: quod etiam docet Pater Trinius in eundem locum, & desumptum est ex Origene.

VI. *Steganus alii, qui, Angelus immediatè cognoscat præterita.*

Duobus itaque modis cognoscere potest Angelus præterita, vel immediatè & directè, in illa sola per actum clarum & intuitivum tendendo, vel per actum reflexum, quo eadem, ut à se prius cognita, repræsentat, licet per hunc etiam actum possit objectum in se clarè perspicere, & non tantum mediatè, ut voluit alii. Sicut autem supra diximus de præsentibus & futuris, ita nunc dico de præteritis, quamvis Angelus illorum etiam species à principio suæ creationis infusus accepisset, non tamen sequi, debuisset illa à principio, ob rationes jam supra positas, cognovisse.

VII. *Duobus modis cognoscere potest Angelus præterita, directè scilicet, & reflexè.*

Quamvis autem Angelus habeat species universales, seu objecta varia repræsentantes, ut postea videbimus, potest nihilominus specie aliquâ universalis, quæ equum verbi gratiâ, leonem, & alias aliquas animalium species repræsentet, uti inadæquatè, & ubi libuerit, equum solum per eam clarè cognoscere.

VIII. *Species universalis unius potest Angelus inadæquatè.*

SECTIO DUODECIMA.

Inquiruntur nonnulla circa species, & cognitionem Angelorum: & primo quomodo Angelus cognoscat Deum.

QUÆRES primò: quomodo Angelus cognoscat Deum? quomodo inquam, nam Angelum cognoscere Deum extra omnem est controversiam, cum nihil in rerum naturâ certius, nihil evidentius sit, quam Deum esse. Dico itaque Angelum in suâ substantiâ ut in medio cognito Deum novisse: cum enim Deum tanquam terminum ordinis transcendentalis, quem ejus substantia ad eum dicit, respiciat videndo suam substantiam clarè, Deum in eâ poterit cognoscere. Et licet ad res etiam alias dicat ordinem transcendentalem, non tamen ita quasi necessariò ad illarum cognitionem

L. *Angelus in suâ substantiâ, ut in medio cognito Deum.*